

at erindre denne Sags Historie rigtig godt. Han talte om, at dette private Grundlovsforslag blev indbragt i Sommersamlingen ved en tilfældig Anledning. Det gjorde det aldeles ikke. Dette private Lovforslag om Juni-Grundlovens Genindførelse, det eneste, der overhovedet har foreligget her i Tinget, er først indbragt i denne ordinære Samling. Det er den Slags Ting, der tyder paa, med hvilken Ligeegyldighed, med hvilken Lede for det hele man er gaaet til Arbejdet. Bare man slet ikke blev færdig eller fik Sagen væk! Man interesserede sig slet ikke for det. Men værre er det, at de Herrer i det Grundlovsforslag, som de ville indbringe her, hvis deres Dagsorden vedtages, eller som de ville stille som Ændringsforslag til tredje Behandling, hvis den forkastes, søge, som de sige, at give Kvinder, ogsaa gifte Kvinder, Valgret, medens de i Virkeligheden nægte de fleste gifte Kvinder Valgret. De skrive nemlig i første Linie af deres § 30: „Valgret til Folketinget har enhver uberygtet Mand og Kvinde o. s. v.“, men saa føje de til: „med mindre a) vedkommende nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet . . . b) er ude af Raadigheden over sit Bo“. Men samtlige gifte Kvinder, der ikke have Særformue, ere ude af Raadighed over deres Bo. Og det er et stift Stykke, at to forhenværende Konseilspræsidenter aflevere et saadant Stykke Makværk. Jeg vil dog haabe for de Herrer, at deres Dagsorden bliver forkastet, for saa er det jo først ved tredje Behandling, de skulle stille deres Grundlovændringsforslag, og saa kunne de raade Bod paa disse væsentlige Fejl. Alle de Medlemmer, der holde paa Tingets Værdighed og Anseelse, bør alene af denne rent formelle Grund være med til at forkaste denne Dagsorden.

Men det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) skulde jo dække over denne Interesseløshed og Ligeegyldighed og Skødesløshed, hvormed han og hans Meningsfæller have behandlet denne Sag, og han sagde da, at naar man fra radikal og socialdemokratisk Side begyndte med Kamp og knyttet Næve, kunde man ikke vente et Resultat. Jeg har nu vist, at det er os, der vare forhandlingsvenlige i Udvalget, og at det er de Herrer, der ikke have villet gaa ind paa nogen Forhandling. Men maa jeg gaa lidt ind paa selve denne Synsmaades Indhold. Han sagde, at vi begynde med Kamp. Det gøre vi nu ikke, vi begynde ad Forhandlingens Vej, og kun hvis denne brister gaa vi ud i Kamp,

det er klart. Men saa sagde han: Man kan ikke begynde en Kamp mod den privilegerede Landstingsvalgret ved samtidig at rejse Kampen mod Militærforliget og dets Venner; det vilde dog være rent galt. Det ærede Medlem fra Holbæk (Rode) har allerede været noget inde derpaa. Det er jo klart, at det er bedre at begynde Kampen for en stor Sag med en solid Hær end at begynde den med en stor sammenklumpet Masse, hvoraf store Elementer ere upaalidelige. Det har efter min Mening været Venstres store historiske Fejl, at det altid i for høj Grad gennem Tiderne har klumpet sig sammen og har faaet alt for mange med, som saa svigtede i det afgørende Øjeblik. Jeg vilde egentlig ikke føle saa stor Tryghed ved at gaa ud i Kampen med de ærede Medlemmer fra Æbeltoft og Ringkøbing som nogle allierede og bundsforvante. Jeg tror, at mange af deres Vælgere ville gaa med, naar Kampens Fane rejses. Men ere de Herrer ligeberettigede Førere for den Armé, som skal erobre os en ny og bedre Grundlov, som er den gamle og gode Grundlov her i Landet, saa frygter jeg for, at vi let i det afgørende Øjeblik kunne blive faldne i Ryggen. Da det ærede Medlem fra Æbeltoft talte, kom jeg til at tænke paa en Situation for 14—15 Aar siden fra en vis Side af en lignende Art som den, der nu foreligger. Da stod det ærede Medlem fra Æbeltoft som de Moderates Fører, og da advarede han og hans Meningsfæller i høj Grad det opdukkende Venstre-reformparti, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) og hans Tropper, mod, hvis de vilde bringe Parlamentarismen igennem til Sejr, da at vende sig til Kamp mod de Gammelmoderate; det vilde dog være det frygteligste af alt. Nej, anerkend Forliget, lad alle gode Venstre-mænd slutte sig sammen, saa naa vi frem til Parlamentarismens Anerkendelse! Men det ærede Medlem fra Ringkøbing havde set det ærede Medlem fra Æbeltofts Politik. Han havde set, at den altid fór op som en Løve og altid faldt ned som noget andet. Han havde set, hvordan de Moderate og Moderationen netop var Venstres, netop var Demokratiets Ulykke, og han sagde: For Guds Skyld, lad os ikke komme sammen med de Folk, for saa ender det med nye Nederlag, men lad os for enhver Pris slaa de Folk ned, der have ædt deres eget Spy; det er Betingelsen for, at vi kunne naa frem til Parlamentarismen. Og det ærede Medlem fra Ringkøbing